

Behandeling

# Behandeling van hartfalen

Hartfalen is een chronische ziekte. Met de behandeling willen we bereiken dat u zo min mogelijk last heeft van klachten.

Er zijn verschillende zorgverleners die u kunnen begeleiden

(<https://www.hartstichting.nl/hart-en-vaatziekten/hartfalen/leven-met-hartfalen/begeleiding-bij-hartfalen>). Bijvoorbeeld de verpleegkundig specialist, een diëtist, fysiotherapeut of maatschappelijk werker.

Emoties (<https://www.hartstichting.nl/hart-en-vaatziekten/hartfalen/leven-met-hartfalen/emoties-sociale-contacten-en-relaties>) zoals angst, somberheid en verdriet kunnen voorkomen bij hartfalen. Blijf er niet mee rondlopen maar praat erover met uw partner of anderen in uw omgeving. U kunt ook de hulp inschakelen van een arts of verpleegkundig specialist.

**(073) 553 60 40**

Maandag t/m vrijdag van 8.30 – 12.00 uur en van 13.30 - 16.30 uur.

## Hoe ziet de behandeling eruit?

Hier vindt u alle belangrijke informatie

### Medicijnen

Er zijn 4 soorten medicijnen nodig voor de behandeling van hartfalen. Namelijk een ACE-remmer, Bètablokker, MRA en een SGLT2-remmer. Voor meer informatie kijkt u op de website van de Hartstichting (<https://www.hartstichting.nl/hart-en-vaatziekten/hartfalen/hartfalen-behandeling>).

Het streven is om een combinatie van deze 4 medicijnen in te zetten. Regelmatig controleren we uw bloed om te zien of uw lichaam de medicijnen goed verdraagt, en om te bepalen of we de dosering moeten aanpassen.

#### IJzertekort

Bij hartfalen kan een ijzertekort ontstaan. IJzertabletten werken dan minder goed, omdat ze niet goed via de darm worden opgenomen. U krijgt dan ijzer via een infuus

(<https://www.heartfailurematters.org/nl/wat-uw-arts-of-verpleegkundige-kan-doen/ijzersuppletie-bij-hartfalen/>) toegediend.

### Gezonde leefstijl

#### Wat kunt u zelf doen?

Voor mensen met hartfalen is het extra belangrijk om zo gezond mogelijk te leven. Daarmee bedoelen we onder andere voldoende bewegen, gezond eten en drinken (geen alcohol) en niet roken. Op de website van de Hartstichting

(<https://www.hartstichting.nl/hart-en-vaatziekten/hartfalen/leven-met-hartfalen/gezond-leven-bij-hartfalen>) leest u wat u zelf kunt doen.

#### Vocht en zout beperken

Het kan nodig zijn om uw **vochtinname tot 1,5 liter**

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/hartfalen-voedingsadvies-zoutbeperking-en-vochtbeperking-van-1500-ml>) **of 2 liter**

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/hartfalen-voedingsadvies-zoutbeperking-en-vochtbeperking-van-2000-ml>)

per dag te beperken. Ook kan het nodig zijn om u aan een **zoutbeperking**

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2026-07/minder-zout-eten-voedingscentrum.pdf>) te houden.

Uw behandelaar bespreekt dit met u.

### Begeleiding

Vindt u het moeilijk om een gezonde leefstijl aan te houden of wilt u graag begeleid worden? Dan kunt u terecht bij het Leefstijlloket (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/leefstijlloket-jeroen-bosch-ziekenhuis>) van het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

Het is mogelijk advies te ontvangen van een diëtiste. Hoe vindt u een diëtiste?

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/hartfalen-voedingsadvies-zoutbeperking-en-vochtbeperking-van-2000-ml#paragraph-specific-department-information-182656>)

## Fysiotherapie

Er zijn fysiotherapeuten die gespecialiseerd zijn in hartfalen. Zij helpen u met het opbouwen van conditie en spierkracht. De behandelaar kan u advies geven bij welke fysiotherapeut u terecht kunt. Dit zal een fysiotherapeut buiten het ziekenhuis zijn; dat betekent dat u daar zelf zonder verwijzing naar toe kunt gaan. De vergoeding hiervan hangt af van uw aanvullende (zorg)verzekering.

### Hartrevalidatie

Soms is het mogelijk om deel te nemen aan hartrevalidatie

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/hartrevalidatie-poliklinisch>). Uw behandelaar kan u hier meer over vertellen.

## Een ICD of pacemaker

In sommige gevallen kan een speciaal apparaatje (device) aanvullend nodig zijn bij de behandeling van hartfalen. Bijvoorbeeld:

- een pacemaker (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/pacemaker-plaatsen>);
- een ICD (<https://www.hartstichting.nl/hart-en-vaatziekten/behandelingen/icd>) (Implanteerbare Cardioverter Defibrillator);
- of een CRT-D (<https://www.hartstichting.nl/hart-en-vaatziekten/behandelingen/crt>) (cardiale resynchronisatietherapie).

Uw behandelaar bespreekt dit met u als dit voor u van toepassing is.

## Omgaan met intimiteit en seksualiteit

Hartfalen is een ingrijpende aandoening. Er verandert veel in uw dagelijks leven, en bij dingen die eerder vanzelfsprekend waren. Zo kunnen hart- en vaatziekten ook invloed hebben op seksualiteit. Oorzaken hiervoor kunnen de aandoening zelf zijn, medicijnen en hoe iemand met zijn ziekte omgaat.

### Invloed van hart- en vaatziekten op seksualiteit

Seksualiteit na een hartaandoening hangt af van de lichamelijke en emotionele conditie. Hartkloppingen tijdens het vrijen, vermoeidheid en angst voor een hartaanval kunnen van grote invloed zijn op het seksuele leven.

Een goede conditie kan een groot verschil maken tijdens het vrijen. Uw lichamelijke conditie kan verbeteren door behandeling en revalidatie.

Uw emotionele conditie verbetert door met uw partner te praten over uw angst en uw verwachtingen. Geef uzelf en uw partner tijd om emoties als boosheid, verdriet en angst te verwerken. De angst voor een hartaanval is niet nodig, de kans daarop is klein.

Wie zonder problemen 2 trappen kan oplopen, kan zonder problemen vrijen.

### Medicijnen en seksualiteit

Medicijnen hebben naast de bedoelde werking soms ook bijwerkingen. Medicijnen die bloeddrukverlagend werken, antidepressiva en slaapmiddelen kunnen bij mannen erectieproblemen geven. Bij vrouwen kunnen dezelfde medicijnen bijvoorbeeld minder zin in vrijen veroorzaken. Bespreek deze klachten met uw cardioloog of huisarts. Stop nooit zomaar met medicijnen, overleg dit altijd eerst een arts.

### **Seksualiteit bespreken met zorgverleners**

Zorgverleners vinden het belangrijk om seksualiteit bespreekbaar te maken. Als u vragen heeft over seksualiteit, dan kunt u dit altijd bespreken. Dit kan met uw verpleegkundig specialist, de cardioloog of de huisarts. Bespreek dit met iemand die u vertrouwt en waar u zich prettig bij voelt.

## Controle

Een paar keer per jaar heeft u een controleafspraak (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/hartfalenspreekuur>) met de verpleegkundig specialist of de cardioloog in het ziekenhuis. Dit kan ook een belafspraak (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/contact-afspraak-maken/een-consult-afspraak-op-afstand/belafspraak>) zijn of via e-consult (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-doen/een-vraag-stellen-via-mijnjbz-e-consult>) of thuismonitoring (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/hartfalen-thuismonitoring>) gaan.

## Wanneer moet u contact opnemen?

### **Alarmsignalen**

Het is belangrijk om uw gezondheid goed in de gaten te houden.

Neem contact op met de polikliniek Cardiologie bij een of meer van de onderstaande alarmsignalen. Als u gebruik maakt van thuismonitoring dan kunt u via de thuismonitorings-app een berichtje achterlaten.

- In korte tijd zwaarder worden: 2 of meer kilo in enkele dagen.
- Erger worden van kortademigheid en vermoeidheid.
- Vocht in de benen en/of een bolle, opgezette buik.
- Niet meer plat kunnen liggen door kortademigheid, wat u eerder niet had.
- Veel vocht verliezen door braken, diarree of koorts.

## Praktische tips

### **MijnJBZ**

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Dit is mogelijk door in te loggen via mijnjbz.nl of via de MijnJBZ-app: HiX Patiënt (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/meer-informatie-over-mijnjbz/mijnjbz-app-hix-patient>).

### **Opleidingsziekenhuis**

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak>). Deze zorgverlener werkt altijd onder supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

### **Bekijk uw zorgverzekering**

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.

- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

### Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

## Betrokken afdelingen

Cardiologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/cardiologie>)

Hartfalenspreekuur (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/hartfalenspreekuur>)

Code CAR-154